

«Бекітемін»

«Солтүстік Қазақстан облысы әкімдігінің
білім басқармасы» КММ «Ермек Серкебаев
атындағы өнер колледжі – өнерде дарынды
балаларға мамандандырылған мектеп-интернат»
кешені» КММ директоры

 Р.Ә. Кашенева

"03" 09 2021 ж.

«Солтүстік Қазақстан облысы әкімдігінің білім басқармасы» КММ «Ермек Серкебаев атындағы өнер колледжі – өнерде дарынды балаларға мамандандырылған мектеп-интернат» кешені» КММ кәсіптік бағдар беру жұмысы туралы ереже

1. Жалпы ережелер

1.1. Осы ереже «Ермек Серкебаев атындағы өнер колледжі – өнерде дарынды балаларға мамандандырылған мектеп-интернат» кешені» КММ -де кәсіптік бағдарлау жұмысын ұйымдастыру және өткізу бойынша құрылымға, мақсаттарға, міндеттерге, функцияларға қойылатын талаптарды белгілейді.

1.2. Ереже Кешенінің жергілікті ұйымдастыру құжаттарының қатарына жатады және кәсіптік бағдар беру жұмысы жөніндегі маман мен қабылдау комиссиясы қолдануға міндетті болып табылады.

1.3. Кәсіптік бағдар беру жұмысын ұйымдастыру және өткізу тәртібі:

- ҚР 2016 ж. 09.04. № 501-V Заңы (2021 жылғы 1 қаңтардан бастап қолданысқа енгізіледі);

- ҚР 2019 ж. 27.12. № 291-VI Заңы (2021 жылғы 1 қаңтардан бастап қолданысқа енгізіледі);

- ҚР 2020 ж. 29.06. № 351-VI Заңы (2021 жылғы 1 шілдеден бастап қолданысқа енгізіледі)

- Кешені жарғысымен;

- Кешені қабылдау ережелерімен;

- осы Ережемен.

Кешенінің тыныс-тіршілігін тиімді қамтамасыз ету аспектілерінің бірі жалпы орта білім беретін мектептердің, лицейлердің, гимназиялардың, балалар өнер мектептерінің, балалар көркемөнер мектептерінің білім алушылары арасында кәсіптік бағдарлау жұмысы, сондай-ақ Кешені түлектерін жұмысқа орналастыру бойынша мақсатты және жоспарлы жұмыс болып табылады.

Кәсіптік бағдар беру жұмысы жұмыс жоспарына сәйкес жүргізіледі.

2. Кәсіптік бағдар беру жұмысының мақсаттары мен міндеттері

2.1. Кешені кәсіптік бағдар беру жұмысының мақсаты - талапкерлердің

еңбек нарығына сәйкес келтіруге мүмкіндік беретін жастарды кәсіптік бағдарлау жөніндегі шаралардың негізделген жүйесін құру.

2.2. Міндеттері:

- Кешені мамандықтары бойынша студенттер контингентін мониторингілеу, болжау, перспективалық жоспарлау және сапалы қалыптастыру;

- Кешені мамандықтары туралы бұқаралық ақпарат құралдарында, Кешені сайтында хабардар ету;

- жалпы орта білім беретін мектептердің, лицейлердің, гимназиялардың, балалар өнер мектептерінің, балалар көркемөнер мектептерінің білім алушылары мен олардың ата-аналары арасында ұйымдастырушылық-бұқаралық жұмыс;

- Кешені мамандықтарын қабылдау мен танымал етуді ақпараттық қамтамасыз етуге бағытталған оқу орындарының мамандандырылған жәрмеңкелерін, көрмелерді ұйымдастыру және өткізу мәселелері бойынша қаланың халықты жұмыспен қамту орталығымен өзара іс-қимыл жасау;

- мамандық (кәсіп) таңдауға ынталандыру, дайындық курстарын өткізу, талапкерлерді кәсіби бағдарлау бойынша тәрбие жұмысы;

- Кешені түлектерін жұмысқа орналастыру мәселелері бойынша балалар өнер мектептерінің, балалар көркемөнер мектептерінің, балалар шығармашылығы орталықтарының директорларымен, сондай-ақ қала мен облыстың мәдени-демалыс мекемелерінің басшыларымен ынтымақтастық орнату.

3. Кәсіптік бағдар беру жұмыстарын жүргізу мерзімдері

Оқу жылы ішінде, жазғы уақыт кезеңінде.

4. Қатысушылар жұмысы

- директордың тәрбие ісі жөніндегі орынбасары;

- кәсіптік бағдар беру жұмысына жауапты;

- Кешені қабылдау комиссиясы.

- тәжірибе меңгерушісі;

- сырттай бөлім меңгерушісі;

- педагог-психолог;

- оқу кабинеттерінің меңгерушілері;

- Кешені оқытушылары;

- Кешені студенттері қатарынан еріктілер.

5. Кәсіптік бағдарлау жұмысының негізгі бағыттары

Кешені кәсіптік бағдар беру жұмысы келесі бағыттар бойынша жүргізіледі:

- кәсіби ағарту;

- профессиография;

- кәсіби іріктеу;
- кәсіби бейімделу.

Кәсіптік ағарту қала мен облыстың бейіндік оқу орындарының (шығармашылық ұжымдардың), өнер мектептерінің (БММ) 7 (6) және 5 (4) - сыныптарының (колледжге) білім алушыларын, жалпы білім беретін мектептердің 4 (3) - сыныптарының (ДБМ) оқушылар контингентін даярлау кезеңдерінде жүргізіледі. Оқытудың осы кезеңінде білім алушылардың мамандық таңдаудың әлеуметтік-экономикалық және психофизиологиялық жағдайлары туралы, болашақ мамандықтың мүмкін болатын жалпы белгілері туралы белгілі бір білім жиынтығын меңгеруі көзделеді.

Жоспарға сәйкес кәсіптік ағарту бойынша негізгі қызметті Кешенің қабылдау комиссиясы, оқытушылар мен студенттер қатарындағы еріктілер жүргізеді.

Кәсіптік ағарту жөніндегі жұмыс нысандары:

- кәсіби өзін-өзі анықтау бойынша сауалнама;
- Кешені тақырыптық экскурсиялар ұйымдастыру;
- Ашық есік күндерін, көрмелерді, концерттерді өткізу, Кешенің пәндік-циклдік комиссияларының апталығын өткізу арқылы білім беру мекемелері білім алушыларының мамандық таңдауға қызығушылығын жандандыру;
- болашақ талапкерлерге барлық мамандықтар бойынша жетекші оқытушылардың шеберлік сағаттарын көрсетуі;
- болашақ талапкерлердің ата-аналарымен жұмыс;
- талапкерлердің Кешені оқытушыларымен, әлеуметтік-мәдени қызмет мамандықтарының өкілдерімен кездесулері;
- дайындық курстарын ұйымдастыру және өткізу;
- оқуға түсушілер үшін жарнамалық материалдар дайындау: мамандықтар туралы буклеттер, ақпараттық анықтамалар, жарнамалық парақтар, афишалар;
- қаланың және облыстың балалар өнер мектептерінде және балалар көркемөнер мектептерінде көшпелі консультациялар мен шеберлік сыныптарын өткізу.

Профессиография мамандықтар мен кәсіптердің сипаттамасын құрастырудан тұрады. Сипаттама жеке тұлғаның сәттілігін және оның болашақ кәсіби қызметінде қанағаттануын анықтайтын маманға қойылатын негізгі талаптарды қамтиды.

Кәсіби кеңес жалпы білім беру мекемелері білім алушыларының жеке психофизиологиялық және жеке ерекшеліктерінің сол немесе өзге мамандықтың ерекше талаптарына сәйкестігін белгілеуді көздейді. Осы бағыт бойынша қызметті педагог-психолог, Кешенің бейіндік пәндік-циклдік комиссияларының оқытушысы жүргізеді.

Кәсіби іріктеу талапкердің болашақ мамандығын анықтауға, ең қолайлы бағытты ұсынуға мүмкіндік береді. Кәсіби іріктеу талапкер туралы қолда бар мәліметтерді: мамандық таңдаудағы жеке уәжін, ұмтылысы мен ынтасын ескере отырып орындайды. Кәсіптік іріктеумен Кешенің бейіндік пәндік-циклдік

Кәсіптік бейімдеу - жас маманның кәсіпорында (ұйымда) еңбек ұжымына, еңбек жағдайларына және нақты мамандықтың ерекшеліктеріне бейімделу процесі. Мамандықты кәсіби бейімдеу мәселелерін кәсіптік бағдар беру жұмысына жауапты педагог-психолог, өндірістік практика және Кешенінің пәндік-циклдік комиссиялары меңгерушілері шешеді. Таңдалған мамандықтың беделін арттыру мақсатында Кешені түлектерді оқытуға үздіксіз кәсіптік білім беру жүйесі бойынша шарттар жасау үшін жоғары кәсіптік оқу орындарымен серіктестік қатынастар орнатады, сондай-ақ Кешені түлектерін жұмысқа орналастыру мәселелері бойынша қаланың және облыстың мәдениет бөлімдерінің бастықтарымен, Балалар өнер мектептерінің, балалар көркемөнер мектептерінің директорларымен, мәдени-демалыс мекемелерінің басшыларымен байланыс орнатады.

6. Ұйымның құрылымдық бөлімшелері өткізетін кәсіптік бағдарлау жұмысы бойынша негізгі іс-шаралар

6.1. Кәсіптік бағдарлау жұмысының ұйымдастырушылық-бұқаралық нысандары:

- Кешеніде Ашық есік күндерін ұйымдастыру және өткізу;
- Кешені оқытушылары өткізетін кәсіби бағдар бойынша презентациялар ұйымдастыру;
- жалпы орта білім беретін мектептердің, лицейлердің, гимназиялардың, балалар өнер мектептерінің, балалар көркемөнер мектептерінің оқушылары үшін Кешені бойынша жалпы экскурсиялар ұйымдастыру;
- жалпы білім беретін орта мектептерге, лицейлерге, гимназияларға, Балалар өнер мектептеріне, балалар көркемөнер мектептеріне білім алушылардың Кешені студенттерінің тәжірибеден өту орындарына баруы;
- болашақ талапкерлер үшін Кешенінің мамандықтары мен дайындық бағыттарын ескере отырып, оқытушылар мен студенттердің шеберлік сабақтарын ұйымдастыру және өткізу.
- Кешені түлектерін жұмысқа орналастыру немесе одан әрі оқу мәселелері бойынша Кешені түлектерінің қала және облыс мәдениет бөлімдерінің бастықтарымен, мәдени-демалыс мекемелерінің басшыларымен және мәдениет саласындағы жоғары оқу орындарының өкілдерімен кездесулерін ұйымдастыру және өткізу.

6.2. Қабылдау комиссиясы:

- кәсіптік бағдар беру жұмысына жауапты Кешенінің барлық бөлімшелерінің қызметін үйлестіру;
- Кешені мамандықтарын қабылдау мен көпшілікке танымал етуді ақпараттық қамтамасыз ету бойынша бұқаралық ақпарат құралдарымен (радио, теледидар, баспа басылымдары) жұмыс істеу;
- халықты жұмыспен қамту қызметтерімен және қала мен облыстың білім басқармаларымен бірлесіп оқу орындарының мамандандырылған жәрмеңкелерін, білім көрмелерін өткізуге қатысу;

- облыстың және қаланың білім беру мекемелерімен қарым-қатынасты ұйымдастыру.

6.3. Педагог-психологтың жұмысы:

- мамандық таңдау уәждемесін, кәсіби қызығушылықтарын, білім алушылардың жеке қасиеттерінің таңдалған мамандыққа сәйкестігін зерттеу, кәсіптік бағдарлау тестілеуі;

- білім алушылар, ата-аналар, педагогтар (сынып жетекшілері) үшін психологтың жеке консультациялары.

6.4. Оқушылардың кәсіби өзін-өзі анықтауы бойынша оқушылардың ата-аналарымен жұмыс:

- Кешені мамандықтары туралы білім алушылардың ата-аналарын хабардар ету;

- қабылдау ережелері, еңбек нарығын дамыту перспективалары туралы ақпараттандыру;

- болашақ мамандықты таңдауда білім алушылардың кәсіби бағдарлануындағы ата-аналардың рөлін түсіндіру;

- жалпы білім беретін мектептерде, гимназияларда, лицейлерде, балалар өнер мектептерінде, балалар көркемөнер мектептерінде өткізілетін тақырыптық ата-аналар жиналыстарына қатысу;

- білім алушылар мен ата-аналардың Кешені түлектерімен және студенттерімен кездесулерін ұйымдастыру.

6.5. Кәсіптік өзін-өзі анықтау бойынша мектептердегі білім алушылармен жұмыс:

- талапкерлермен олардың қабілеттеріне, бейімділіктеріне және дайындықтарына сәйкес келетін мамандық таңдау бойынша консультациялар өткізу;

- Кешеніге түсетін тұлғалар үшін ақпараттық материалдарды басып шығаруға және таратуға дайындауға қатысу;

- оқушыларға мамандық бойынша өзін-өзі анықтау бойынша сауалнама жүргізу;

- білім алушыларға Кешені және оның мамандықтары туралы мәліметтерді жеткізу.

- студенттердің практикадан өтуі кезінде Кешені мамандықтарын танымал ету;

- Кешеніде ашық есік күндерін ұйымдастыру және өткізу;

- талапкерлердің Кешенінің жетекші оқытушыларымен, еңбек нарығында сұранысқа ие мәдениет саласы мамандықтарының өкілдерімен кездесулерін ұйымдастыруға және өткізуге қатысу;

6.6. Оқушылардың кәсіби өзін-өзі анықтауы бойынша мектептердегі сынып жетекшілерімен жұмыс:

- білім алушылардың қабілеттерін, бейімділіктерін, оқу деңгейін анықтау бойынша сынып жетекшілерімен өзара әрекеттесу;

- білім алушыларды сыныптан тыс қызметтің әртүрлі түрлеріне тарту процесіндегі бейімділіктерді, қызығушылықтарды зерттеу;

- кәсіптік оқыту туралы сауалнама.

6.7. Студенттерді тарта отырып кәсіптік бағдар беру жұмысы.

- мектеп бітіруші студенттердің үгітбригадасының ата-аналарымен және мектеп оқушыларымен көшпелі кездесулерге қатысуы;

- мектеп талапкерлерімен студент-түлектердің тақырыптық кездесулерін өткізу.

- мектеп оқушыларының ата-аналарымен ақпараттық жиналыстар өткізуге студент-түлектердің қатысуы;

- студенттердің «Кешенідегі ашық есік күніне» қатысуы, шеберлік сыныптарын көрсетуі.

7. Кәсіптік бағдарлау жұмысын жоспарлау

Белгіленген бағыттар бойынша кәсіптік бағдар беру жұмыстарын нақты жүргізу мақсатында директордың тәрбие жұмысы жөніндегі орынбасары кәсіптік бағдар жұмысына жауапты тұлғамен бірлесіп Кешенің кәсіптік бағдар беру қызметінің жоспарын жасайды. Жоспарды жасауға практика меңгерушісі, сырттай бөлім меңгерушісі, педагог-психолог, оқу кабинеттерінің меңгерушілері, Кешені оқытушылары, оларға қатысты басқа да мамандар қатысады.

Жоспарда Кешенің барлық құрылымдық бөлімшелері өткізетін іс-шаралар, оларды өткізу орны мен мерзімі, орындауға жауаптылар көрсетіледі.

8. Қорытындылау жұмысы

Кәсіптік бағдар беру жұмысының нәтижелері әр оқу жылының соңында (мамыр) педагогикалық кеңесте және қыркүйек айында қабылдау науқанын өткізу қорытындылары бойынша директор жанындағы кеңесте шығарылады.

9. Марапаттау

Кәсіптік бағдар беру жұмысына барынша қызығушылық танытқан оқытушылар мен студенттерді оқу жылының соңында Кешені директоры көтермелейді.